

SELÇUK ÜNİVERSİTESİ İLAHİYAT FAKÜLTESİ

DERS BİLGİ PAKETİ

HAZIRLAMA USUL VE ESASLARI

(Öğretim Üyelerinin Sorumlulukları Açısından)

Sürüm 1.0

Fakültemiz Müfredat ve Ders Bilgi Paketi (Bologna) Komisyonu tarafından
hazırlanmıştır.

DERS BİLGİ PAKETLERİNİN DÜZENLENMESİ VE BOLOGNA SİSTEMİNE GİRİLMESİ

A. Genel İlkeler

Anabilim dalı, her dönem verilecek ders bilgi paketini hazırlamak ve Bologna sistemine girmekle yükümlüdür. Hazırlanan ders bilgi paketleri Anabilim dalı kurul kararıyla dekanlığa sunulur. Ders bilgi paketi hazırlama konusunda Anabilim dalının sorumlulukları aşağıda sıralanmıştır:

- Müfredatta yer alan derslerin ilgili Anabilim dalı başkanlığının koordinatörlüğünde öğretim elemanlarına Bologna sistemi üzerinden dağıtılması.
- Derslerin Bologna sisteminde yer alan tanımlayıcı bilgilerinin (ders adı, ders kodu, uygulama ve teorik saat bilgisi, AKTS vb.) müfredatta yer aldığı haliyle girilmesi, kontrol edilmesi.
- Dersin amacının belirlenmesi.
- Ders planlarının ara sınav ve final sınavı dahil 15 Hafta olarak hazırlanması.
- Öğrenim çıktılarının belirlenmesi.
- Ders için gerekli iş yükünün ve AKTS kredilerinin hesaplanması.
- Her bir derse ilişkin öğrenim çıktılarının Program Çıktılarından hangisi/lerini sağladığını belirleyerek öğrenim çıktısı & Program Çıktısı matrisinin (karşılaştırmalı tablo) hazırlanması.
- Tüm uygulamaların Türkçe ve İngilizce olarak yapılması.

B. Bologna Sistemine Dersin Tanımlayıcı Bilgilerinin Girilmesi

- Ders adları müfredatta yer aldığı şekliyle sisteme girilmelidir.
- Manuel olarak girilen AKTS kredisi, ders iş yükü hesaplama sekmesi ile tutarlı olmalıdır.

C. Dersin Amacı

- Dersin amacı, öğretme niyetinin genel bir ifadesi olmalıdır.
- Öğrenim sürecinde öğrencinin program çıktılarına dayalı öğreneceklerini ölçülebilir biçimde ifade etmelidir.
- Dersin amacı masterla biten bir cümle ile ifade edilmelidir.

D. Ders Öğrenim Çıktılarının Oluşturulması

- Ders öğrenim çıktıları program çıktıları ile uyumlu ancak aynı anlama gelmeyecek ifadeler olmalıdır.
- Ders öğrenim çıktıları, öğrenenin ne başarmasının beklendiği ve bu başarıyı nasıl ortaya koyacağı konusunda açık ifadelerden oluşmalıdır.
- Ders öğrenim çıktıları 7-10 adet olmalıdır. Her bir ders çıktısı en az bir program çıktısıyla eşleştirilmelidir. (Fakültemiz Program Çıktıları için bk. EK-1). Bir dersin bütün çıktıları, Program Çıktılarının tamamıyla eşleşmek zorunda değildir.
- Öğrenim çıktılarının yazılması açısından en çok kullanılan yöntem Bloom Sınıflandırmasıdır. (Bloom Sınıflandırması için bk. Ek-2.)

Bu sınıflandırmada öğrenme; bilişsel alan (zihinsel öğrenimler), psikomotor alan (zihin-kas koordinasyonuna dayalı öğrenimler), duyuşsal alan (tutumlar, değerler) olmak üzere üç temel alanda ele alınmıştır. İlahiyat programı dersleri çoğunlukla bilişsel ve duyuşsal alanda yer alan alt alanların gelişimine katkı sunar. Bu alt alan öğrencinin bilgi kullanımı ile ilişkilidir. Bu bilgi türleri derslerde sunulan bilgilerdir ve

ders öğrenim çıktılarında bu bilgi türlerine de yer verilmelidir. (Bilgi türleri için bk EK-3)

- Öğrenim çıktıları, öğrencilerin öğrenim etkinliği sonunda ne yapabildikleri ile ilişkili olduğundan, ders öğrenim çıktıları yazılırken kullanılacak fiiller aktif/etken fiil olmalıdır.
- Ders öğrenim çıktılarının tek bir öğrenim ürününü dile getirir biçimde yazılmasına dikkat edilmelidir. Öğrenim çıktıları basit, normalde bir cümle ve bir fiilden oluşur.
- Aşağıda tabloda yer alan belirsiz fiillerin kullanımından **kacınılmalıdır**.

Kaçınılması Gereken Fiil Kalıpları		
<i>bilir</i>	<i>ilgilenir</i>	<i>maruz kalır</i>
<i>anlar</i>	<i>aşına olur</i>	<i>haberdar olur</i>
<i>inanır</i>	<i>önemini fark eder</i>	<i>kavrar</i>
<i>öğrenir</i>	<i>öğretir</i>	<i>takdir eder</i>
<i>farkında olur</i>	<i>pratik bilgi edinir</i>	<i>tanışır</i>

- Öğrenim çıktılarında öğrenci odaklı fiiller kullanılmalıdır. Örnek fiil kalıpları alt alan türlerine göre aşağıdaki tablodan seçilebilir:

Kategori	İlgili Öğrenme Çıktısı Fiilleri
Bilgi ve Anlama	<i>ifade eder, tanımlar, açıklar, tarif eder, tanır, ayırt eder, listeler, anlatır, tartışır, yanıtlar, tanımlar, adlandırır, gösterir, açıklığa kavuşturur, hesaplar, özetler, atıfta bulunur, örneklendirir.</i>
Uygulama	<i>uygular, hesaplar, gösterir, keşfeder, değiştirir, sergiler, tahmin eder, hazırlar, üretir, ilişkilendirir, çözer, kullanır.</i>
Analiz	<i>analiz eder, karşılaştırır, eleştirir, inceler, değerlendirir, tartışır, zıtlıklarını ortaya koyar, sorgular, ayırt eder.</i>
Sentez / Yaratıcılık	<i>düzenler, planlar, formüle eder, yeniden tanımlar, başlatır, birleştirir, hazırlar, inşa eder, önerir, organize eder, tasarlar, geliştirir, üretir.</i>
Değerlendirme	<i>değerlendirir, tahmin eder, ölçer, önerir, değerlendirir, eleştirir, karşılaştırır, savunur, yargılar, ayırt eder.</i>

- Herhangi bir dersteki konu başlıkları olduğu gibi öğrenim çıktısı olarak ifade edilmemelidir.
- Aşağıda bazı dersler için örnek öğrenim çıktıları yer almaktadır:

Ahlak teorilerini felsefi iddialarına göre kavramsal bilgisini kullanarak sınıflandırır.

Sahip olduğu kavramsal ve düzenleyici bilgileri uygulayarak Kur'an okuma becerisini sergiler.

Türk-İslam mimarisi örneklerini ayırıcı özelliklerinin bilgisini kullanarak dönemlere göre sınıflandırır.

Türkçede kullanılan Arapça kelimelerin anlamlarını hatırlayarak Arap dilinin kelime türetme kurallarına uygunluğunu kontrol eder.

İslam kelimelerindeki Tanrının varlığı lehindeki argümanları kullanarak ateistik ve deistik iddiaları eleştirir.

Dinî başa çıkma yöntemlerine başvurarak manevi destek noktasında insanlara rehberlik eder.

İslam dininin temel öğretilerine bağlılık geliştirerek çağdaş dinî hareketlerin bu öğretilerle karşılaştırmasını yapar.

Hz. Peygamber'in yaşantısında yer alan ahlaki ilkeleri özümser ve hayatında uygular.

İslam hukuk ilminin ortaya çıkışını, tarihsel gelişimini olgusal ve kavramsal bilgisini kullanarak açıklar.

E. AKTS Yüklerinin Hesaplanması

Avrupa Kredi Transfer Sistemi (AKTS), öğrencinin bir eğitim programındaki her ders için tek tek ne kadar emek (zaman) harcadığını veya bir öğretim programı için toplam ne kadar emek (zaman) harcadığını bu emek/zamana denk düşen kredilerle gösteren bir değerlendirme sistemidir.

AKTS'de temel amaç öğrenci hareketliliğini kolaylaştırmak, öğrencilerin yurt dışındaki üniversitelerde almış oldukları eğitimlerin, kendi ülkelerindeki yükseköğretim kurumları tarafından tanınmasını garanti altına almaktır.

AKTS bağlamında öğrencilerin aldıkları derslerin iş yüklerinin hesaplanması gerekmektedir. Hesaplama Üniversitemiz Bologna İçerik Sistemi üzerinden otomatik olarak yapılmaktadır.

Tablo: Toplam İş Yükü Üzerinden AKTS Hesaplanması Örneği

Etkinlikler	Sayısı	Süresi (Saat)	Toplam İş Yükü
Haftalık ders saati (Kuramsal)	15	3	45
Haftalık ders saati (Uygulama)			
Okuma,	6	3	18
İnternette tarama, kütüphane çalışması	2	4	8
Materyal tasarlama, uygulama	5	3	15
Rapor hazırlama	1	8	8
Sunu hazırlama	2	8	16
Sunum	2	5	10
Ara sınav ve ara sınava hazırlık	1	15	15
Final sınavı ve final sınavına hazırlık	1	15	15
Toplam İş Yükü			150
Toplam İş Yükü / 30			150/30
Dersin AKTS Kredisi			5

F. Ders Öğrenim Çıktılarının Program Çıktıları ile İlişkilendirilmesi

Ders öğrenim çıktıları belirlendikten sonra, ders öğrenim çıktıları ile program çıktılarının ilişkilendirilmesi gerekmektedir. Bu ilişkilendirme yoluyla dersi veren öğretim elemanı, verdiği dersin programa katkısını görebilmekte ve bu katkıyı artırabilmek için dersin amacını ve öğrenim çıktılarını yeniden gözden geçirebilmektedir.

Ders öğrenim çıktılarını program çıktıları ile ilişkilendirilirken dikkat edilmesi gereken nokta, her bir dersin belirli program çıktısına/çıktılarına karşılık gelmesidir.

Program çıktısını karşılamayan ders olduğu takdirde, programa yeni dersler eklenmeli, program çıktısına karşılık gelmeyen dersler ise kaldırılmalıdır. Aynı program çıktılarına karşılık gelen dersler tekrar gözden geçirilerek programdaki tekrarlar önlenmelidir.

EK-1**SELÇUK ÜNİVERSİTESİ İLAHİYAT FAKÜLTESİ PROGRAM ÇIKTILARI**

NO	PROGRAM ÇIKTILARI (Müfredat ve Ders Bilgi Paketi Komisyonunun teklifi dikkate alınarak Dekanlığımızca belirlenmiştir.)
P.Ç. 1	İlahiyat alanında temel kavramları kavrar, bunlar arasındaki ilişkilere hâkim olarak alanında edindiği kuramsal ve uygulamalı bilgileri; eğitim-öğretim, araştırma ve topluma hizmet alanlarında kullanır.
P.Ç. 2	İlahiyat alanında kuramsal ve uygulamalı bilgileri, Türkçe ve en az bir yabancı dilde izler, sözlü/yazılı etkin iletişim kurar ve anlatım becerisine sahip olur.
P.Ç. 3	Bilimsel ve ahlaki değerlere uygun davranarak edindiği ilahiyat bilgisinin gerekleri doğrultusunda topluma örneklik teşkil eder.
P.Ç. 4	İlahiyat alt dalları ve diğer bilim alanları ile ilişki kurarak disiplinlerarası bir yaklaşımla klasik ve güncel dini meseleleri saptama, tanımlama, analiz etme, sentezleme, eleştirel bir yaklaşımla değerlendirme, yorumlama ve çözme becerisine sahiptir. Bu amaçla uygun yöntem ve teknikleri seçer, uygular ve çözüm önerilerini ilgili kişi ve kurumlarla paylaşır.
P.Ç. 5	Meslek hayatında, yerel ve bölgesel dinamiklerin farkında olarak toplumsal, kültürel, bilimsel ve ahlaki değerleri gözetir.
P.Ç. 6	Toplumsal alanda karşılaşılan karmaşık dini meseleleri çözmek için bireysel inisiyatif olarak bağımsız çalışır veya ekip üyesi olarak sorumluluk alır.
P.Ç. 7	Dini anlayış ve uygulamaların güvenlik, sağlık, iktisat, iklim, çevre vb. evrensel ve toplumsal boyuttaki etkileri ve hukuksal sonuçları hakkında farkındalık sahibidir.
P.Ç. 8	Sorumluluğu altındakilerin öğrenme gereksinimlerini belirler, öğrenme süreçlerini yönetir ve kişisel, mesleki alandaki gelişimlerine yönelik etkinlikleri planlar.
P.Ç. 9	Toplumsal, ekonomik, yasal, siyasal ve bilimsel gelişmelerden haberdar olarak değişim ve yeniliklere açık bir tutuma sahiptir.
P.Ç. 10	Alanındaki çeşitli sosyal, kültürel ve sanatsal etkinliklere katılma, bilgiye erişebilme, bilim ve teknolojideki gelişmeleri izleme, zaman yönetimi, kendini motive edebilme, kendini sürekli yenileme becerisi ve yaşam boyu öğrenme bilincine sahiptir.
P.Ç. 11	İlahiyat alanı için uygun araçları seçer, kullanır, geliştirir ve bilişim teknolojilerinden etkin bir şekilde yararlanır.
P.Ç. 12	Sosyal ve kültürel hakların evrenselliğini destekler, adalet bilinci kazanır, sorumluluk, yardımseverlik, saygı, hoşgörü vb. milli ve manevi değerleri benimser, tarihi, dini ve kültürel mirasa sahip çıkar.
P.Ç. 13	Dini bilgiyi geleneksel ve dijital medya ortamlarında doğru ve etkili bir şekilde sunar.
P.Ç. 14	Etkili din hizmeti sunabilmek için gerekli olan genel kültür, alan bilgisi ve mesleki formasyona ilişkin bilgi ve becerilerini geliştirir.
P.Ç. 15	Toplumun dezavantajlı grubunu oluşturan (engelliler, mahkumlar, hasta ve yaşlılar vb.) kişilere yönelik dini danışmanlık ve rehberlik gibi din hizmetleri sunma becerisi kazanır.

EK-2

BLOOM SINIFLANDIRMASINA GÖRE EĞİTSEL ALAN VE ALT ALANLARI

Bilişsel Alan	Yaratma, Değerlendirme, Analiz Etme, Uygulama, Anlama, Hatırlama
Duyuşsal Alan	Kişilik Haline Getirme, Örgütlenme, Değer Verme, Tepkide Bulunma, Alma
Psikomotor Alan	Yaratma, Uyum, Beceri Haline Getirme, Kılavuzla Yapma, Kurulma, Algılama

EK-3

BİLİŞSEL ALANDA KULLANILAN GENEL BİLGİ TÜRLERİ

Olgusal Bilgi:	Terminoloji bilgisi; Özel detayların ve bileşenlerin bilgisi
Kavramsal Bilgi	Sınıflandırma ve kategorilendirme bilgisi; İlkelerin ve genellemelerin bilgisi; Teori, model ve yapıların bilgisi.
Düzenleyici Bilgi	Konu bazlı özellik ve işlemler bilgisi; Konu bazlı teknik ve yöntemlerin bilgisi; Uygun düzenleyici kuralların ne zaman kullanılacağına dair ilkesel bilgi.
Üst Bilişsel Bilgi	Stratejik bilgi; Bilişsel görevlere dair bilgi, uygun bağlamsal ve sebep-sonuç bilgisini kapsar şekilde; Kendine ilişkin bilgi vb.